

Petr Sokol: Boj je zábava

14.července 2011
www.reflex.cz
16.06.2011

Další evropská země potvrdila, že v ekonomické krizi VOLÍČI nesahají po levicových řešeních, ale DÁVAJÍ PŘEDNOST PRAVICI. Portugalští voliči dle tohoto principu poslali do opozice dosud vládnoucí socialisty.

Ekonomická krize postihla zadlužené Portugalsko v prvních týdnech roku 2010. Tehdejší socialistická vláda premiéra José Sócratese dlouho odmítala přiznat vážnost situace. Navíc byla kabinetem menšinovým, který u moci držely dvě menší komunistické strany.

VELKÝ OBRAT

Loni na jaře ovšem ze dne na den premiér změnil názor a přiznal, že bez úsporného balíčku ekonomika země nemůže pokračovat. Komunisty však k podpoře úsporných opatření nedohnala ani vidina blížícího se státního bankrotu. Sócrates se proto musel obrátit se žádostí o spolupráci na pravicovou opozici.

Zde na chvíli odbočme a připomeňme si portugalské zmatení politických pojmů. Pod vlivem pravicové diktatury, která v zemi skončila v roce 1974 tzv. karafiátovou revolucí, si všechny vlivné politické strany daly levicově znějící názvy. Formace pravého středu se proto dodnes jmenuje Sociálně demokratická strana (PSD) a jasně pravicoví konzervativci se nejprve jmenovali Demokratický sociální střed (CDS) a později si dali přídomek Lidová strana (PP). "Normální" názvy tak mají v zemi jen levicoví socialisté a krajně levicoví komunisté, jejichž jedna formace se jmenuje Komunistická strana Portugalska a druhá moderněji Levicový blok (BE).

Když socialistickému premiérovi odmítli loni na jaře pomoci komunisté, obrátil se na pravicové sociální demokraty. Lídr pravicové opozice Pedro Passos Coelho zaujal pod vlivem veřejných přímluv pravicového prezidenta a "portugalského Klause" Aníbala Cavaka Silvy státotvorné stanovisko a odmítl nabízející se taktiku "čím hůře, tím lépe". Jeho strana proto hlasovala v parlamentu pro úsporný balíček a umožnila projít i státnímu rozpočtu na tento rok.

HNUTÍ 12. BŘEZNA

Části portugalské populace však došla na jaře letošního roku trpělivost a vypukly masové pouliční protesty. Ty jsou v zemi známé pod jménem Hnutí 12. března podle dne, kdy začaly. Protestující náležející většinou k mladé generaci si začali říkat "ztracená generace" a svolali se pomocí sociálních sítí na náměstí největších portugalských měst.

Symbolem demonstrací se staly dvě písničky, které si rychle získaly postavení neformální hymny "revoluce". První z nich pocházela od hudební skupiny Deolinda, jež se inspiruje tradičním portugalským truchlivým hudebním stylem fado. Do češtiny přeložený název této písničky by zněl přibližně "Proč jsem tak blbý" a její text popisuje nevábnou sociální situaci mladých lidí v Portugalsku. Druhou revoluční hymnou se stal vítěz letošního portugalského kola mezinárodní hudební soutěže Eurovize. Písnička se jmenuje Boj je zábava a nahrála ji skupina Bojovníci. Ta sice paroduje staré revoluční písně z roku 1974, ale fakt, že letos vyhrála v soutěži zejména díky hlasům z tradičních bašt portugalské levice, potvrzuje, že protestující obsah revolučních písní úplně jako humor nebrali.

To také dokládá tezi, že demonstranti byli hlavně zklamaní voliči levice, kterým se nelíbilo, že

levicová parlamentní většina připustila další a další úsporná opatření.

ROZDĚLENÁ ZEMĚ

Na akcích "ztracené generace" se v ulicích portugalských měst sešly statisíce demonstrantů a podpořily je také obě velké odborové konfederace. V tomto okamžiku došla trpělivost pravicové opozici a další úsporný balíček již premiéru Sócratesovi neprošel, přestože pohrozil pádem vlády. S ním opozice počítala a prezident po demisi premiéra vypsál předčasné volby na 5. června. Vláda v demisi následně požádala EU a Mezinárodní měnový fond o finanční pomoc a získala ji. Socialisté v kampani brnkali na sociální strunu, a tím zabránili své naprosté volební katastrofě, ale voliči dali celkově přednost změně a zvolili pravicové sociální demokraty. Pro někoho možná překvapivě ve volbách v krachující zemi ztratily i obě komunistické strany. To ale opět potvrdilo, že lidé na náměstích jihoevropských měst jsou "uraženými" voliči levice a pouliční protesty nemají vliv na volební zisky pravice.

Pravděpodobným novým portugalským premiérem se stane šéf pravostředových sociálních demokratů. V jeho životopise je často připomínán fakt, že dětství prožil v bývalé portugalské zamořské provincii Angola. Někteří komentátoři dokonce v této souvislosti poukazují na to, že jeho dosavadní zahraniční politika kladla velký důraz na tzv. lusofonní (tedy portugalsky mluvící) země a trochu méně na kontakty v Evropské unii. Pravděpodobný budoucí premiér v projevu během volební noci také prohlásil, že musí skončit mentalita truchlivé portugalské hudby fado a je třeba začít jinak."

Reflex 24/2011